

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA**

Seduta tad-9 ta' Novembru, 2011

Appell Kriminali Numru. 170/2011

Il-Pulizija

v.

Charlie (Carmel) Taliana

Il-Qorti,

1. Rat l-imputazzjonijiet migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Charlie (Carmel) Taliana talli:

(1) f'dawn il-Gzejjer, fil-11 ta' Novembru 2008 jew fil-jiem ta' qabel, irrenda ruhu komplici fl-ghoti ta' dikjarazzjonijiet jew certifikati foloz a tenur ta' l-artikoli 42 u 185 tal-Kodici Kriminali;

(2) fl-istess perijodu, lok u cirkostanzi, wieghed, ta jew offra, sew b'mod dirett jew indirett, xi vantagg mhux xieraq lil xi persuna, li asserixxiet jew ikkonfermat li kienet kapaci

Kopja Informali ta' Sentenza

taghmel xi influwenza mhux xierqa fuq il-mod kif tiddeciedi xi persuna li hemm imsemmija fis-Sub Titolu IV tat-Titolu III tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex igieghel lil dik l-istess persuna tesercita dik l-influwenza;

(3) f'dawn il-Gzejjer, f'Novembru 2008 u x-xhur ta' wara, xjentement ghamel uzu minn wiehed mid-dokumenti msemmija fl-artikolu 185 tal-Kodici Kriminali a tenur tal-Artikolu 186 tal-Kodici Kriminali;

(4) f'dawn il-Gzejjer, fil-11 ta' Novembru 2008, jew fil-jjem ta' qabel, sabiex jikseb xi vantagg jew beneficcju ghalih jew ghal haddiehor, f'xi dokument mahsub ghal xi awtorita` pubblika, xjentement ghamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew ta taghrif falz;

(5) fl-istess data, lok u cirkostanzi, halef il-falz quddiem ufficjal li kellu s-setgha b'ligi li jaghti l-gurament;

(6) b'hekk sar recidiv ai termini ta' l-artikoli 49 u 50 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta b'diversi sentenzi moghtija minn diversi Qrati ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.

Il-Qorti giet mitluba sabiex f'kaz ta' htija, barra li tinfliggi l-pieni stabbiliti mil-ligi, tapplika l-provvedimenti ta' l-artikolu 109 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-18 ta' Marzu 2011 li permezz taghha dik il-Qorti, fuq l-ammissjoni ta' l-imsemmi Charlie (Carmel) Taliana ta' l-ewwel erba' u tas-sitt imputazzjonijiet sabitu hati ta' l-istess imputazzjonijiet u, a rigward l-ewwel tliet imputazzjonijiet u s-sitt imputazzjoni, bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta, illiberatu bil-kundizzjoni li ma jikkommettix reat iehor fi zmien tliet snin mid-data tas-sentenza appellata, filwaqt illi a rigward ir-raba' imputazzjoni kkundannatu multa ta' mitejn euro (€200), izda ma sabitux hati tal-hames imputazzjoni u lliberatu minnha;

3. Rat ir-rikors ta' appell ta' l-Avukat Generali pprezentat fl-4 ta' April 2011 li permezz tieghu talab li din il-Qorti tirrifirma s-sentenza appellata fis-sens illi (a) tirrevokaha u thassarha f'dik il-parti fejn illiberat lill-appellat mill-hames imputazzjoni dedotta kontra tieghu u minflok issib htija fl-istess imputazzjoni, (b) tirrevokaha u thassarha in kwantu tal-piena erogata mill-ewwel Qorti u minflok timponi piena li tirrifletti s-sejbien ta' htija ghar-rigward ta' l-imputazzjonijiet kollha u (c) tikkonfermaha fil-bqija;

4. Rat l-atti kollha tal-kawza; rat il-fedina penali aggornata ta' l-appellant esebita mill-prosekuzzjoni b'ordni ta' din il-Qorti; semghet it-trattazzjoni; ikkunsidrat:

5. L-aggravju ta' l-Avukat Generali jirrigwarda l-hames imputazzjoni li minnha l-appellat gie lliberat. Permezz ta' din l-imputazzjoni l-appellat gie akkuzat li halef il-falz quddiem ufficjal li kellu s-setgha b'ligi li jaghti l-gurament, u dan bi ksur ta' l-artikolu 108(1)(b) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Dan jipprovdi:

“108. (1) Kull min, f'kull kaz ieħor mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-sub-titolu, jaħlef il-falz quddiem imħallef, maġistrat jew quddiem ufficjal ieħor li jkollu s-setgħa b'ligi li jagħti l-gurament, jeħel, meta jinsab ħati -

...

(b) il-piena ta' prigunerija għal mhux iżjed minn tliet xhur, jekk il-gurament ma jkunx hekk meħtieġ jew ordnat.”

Issa, skond l-Avukat Generali, id-disposizzjonijiet tal-ligijiet ta' Malta jirrigwardaw il-forma tal-gurament u ma jispecifikawx il-formalitajiet jew manifestazzjonijiet esterjuri ohra. L-Avukat Generali jsostni illi fil-kaz in ezami l-forma giet rispettata, u ghalhekk l-appellat kellu jinstab hati tal-hames imputazzjoni.

6. A fol. 18 tal-process hemm dokument intitolat 'AFFIDAVIT' b'ittri kbar, bin-numru 28897, u wara d-dettalji ta' l-appellat jinghad hekk: “bil-gurament niddikjara illi: ... (c) li tlift il-liċenzja tas-sewqan tieghi kategorija/i B,

B + E, C1, C1 + E, C, C + E. Fl-aħħar tidher il-firma ta' l-appellat, li hija kaligrafija differenti minn dik fejn hemm mimli l-vojt fil-parti ta' fuq, u n-numru tar-ricevuta. Fin-nofs hemm timbru b'dan il-kliem: "ADT Licensing and Testing Department 11 ta' Novembru 2008 Beatrice Fenech" u fuqu firma ta' l-ufficjal li xehdet.

7. Fit-timbru msemmi m'hemm l-ebda indikazzjoni jekk Beatrice Fenech ghandhiex is-setgha li taghti gurament. Jekk ghandha tali setgha, it-timbru kellu jidher aktar 'l isfel fejn hemm dan il-kliem: "Mahluf/dikjarat solennement quddiem fid-Direttorat tal-Licenzji u t-Testijiet, il-Furjana. Firma u timbru tal-kummissarju b'setgha li jaghti gurament." Pero` m'hemm l-ebda prova li Beatrice Fenech ghandha tali setgha. Difatti meta xehdet qalet biss li kull ma taghmel meta xi hadd imur jaghmel affidavit hu: "Naghtih id-dokument li ahna nsejhulu affidavit, hu jiffirmah u ahna nohorgu l-licenzja"

8. Mela wiehed mill-elementi essenzjali biex jissussisti r-reat kontemplat fl-artikolu 108(1)(b), u cioe` li persuna tkun halfet il-falz "quddiem ufficjal li kellu s-setgha b'ligi li jaghti l-gurament", huwa nieqes, ghax ma ngabet l-ebda prova li Beatrice Fenech ghandha dik is-setgha.

9. Anke kieku kellu jigi accettat li Beatrice Fenech ghandha tali setgha, l-Avukat Generali xorta m'ghandux ragun meta jghid li huwa sufficjenti li tigi rispettata l-forma tal-gurament. Din il-kwistjoni fil-fatt diga` giet deciza recentement minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-Appelli Kriminali **Il-Pulizija v. John Cutajar u Il-Pulizija v. Donovan John Scerri**, it-tnejn decizi fis-17 ta' Ottubru 2011 u ghalihom din il-Qorti taghmel pjena referenza, filwaqt li ticcita s-segwenti bran:

"Għalhekk il-konkluzjoni tal-Qorti hija li l-gurament imur 'il hemm minn sempliċi formola ta' kliem li fiha 'Jien naħlef' u/jew firma fuq karta. Teżisti l-**amministrazzjoni** tal-gurament li mhix sempliċiment formola. Il-persuna inkarigata trid jew taqra t-test hi stess, jew tisma' 'l min qed jieħu l-gurament jaqra t-test u wara jbus is-salib jew

waqt il-qari tat-test tal-ġurament ipogġi idejh fuq il-Bibbja jew il-Koran.

“Jekk wieħed jagħmel dikjarazzjoni solenni l-persuna li qed tamministra l-ġurament għandha tispjega u turi bil-fatti li din id-dikjarazzjoni hija waħda speċjali u li titlob minn dak li jkun impenn mhux tas-soltu. Għandha tiżgura li l-persuna li qed tieġu l-ġurament fehmet sewwa dak li tkun ser taħlef u, jew taqra hi stess bil-mod id-dikjarazzjoni solenni jew tisma' lil persuna taqraha ad alta voce.

“Kemm fil-ġurament u kemm fid-dikjarazzjoni solenni, il-persuna inkarigata għandha d-dmir li tfiehem lil min qiegħed jagħmel dawn l-atti s-serjeta' tal-mument speċjalment jekk tintebaħ li dawn l-atti qed isiru b'ċertu leġġerezza.

“Il-Qorti ma taqbilx mas-sottomissjoni li l-firma fuq formola hija biżżejjed biex ikollok il-ġurament. Din tista' tammonta għal dikjarazzjoni jew stqarrija falza. Ta' dan l-appellat diġa' nstab ħati taħt it-tielet imputazzjoni. Izda altru stqarrija falza u altru ġurament falz.

“Il-fatt li diversi artikoli, citati mill-Avukat Ġenerali b'approvazzjoni, jsemmu l-formola tal-kliem biss huwa biss prova li l-leġislatur fittex il-kliem addattat skond iċ-ċirkostanza fejn qed issir xi ħatra izda ma jfissirx li l-ġurament jew id-dikjarazzjoni solenni jjeqaf/ tieqaf hemm.

“Jekk nargumentaw li l-formola hija biżżejjed inkunu qed immorru kontra l-artikolu 111 tal-Kap 12 u prattika kostanti ta' kif jingħata l-ġurament kemm fil-Qorti kif ukoll fid-dipartimenti tal-gvern, fl-ambaxxati ta' Malta, jew entitajiet oħra statali. Il-poplu jafha sew din il-prattika. Għalhekk huwa inutli li nirreferu għal-liġijiet barranin għax dawn mhux bilfors jinkludu xi att estern bħalma huwa l-bews tas-salib, it-tqegħid tal-id fuq il-Bibbja jew fuq il-Koran meta jkun qiegħed jittieħed il-ġurament kemm waqt proċeduri fil-Qorti kif ukoll meta l-ġurament jingħata f'xi post ieħor u għal skopijiet oħra.

“Il-formoli huma importanti għax iħaffu x-xogħol kemm jista' jkun, ikunu addattati għaċ-ċirkostanzi u jagħti wkoll ċerta uniformita` fejn ikunu qed jilqgħu għall-ħtiġijiet identiċi. Iżda l-uffiċjal inkarigat m'għandux ikun soddisfatt li wieħed iffirma, ħallas u telaq 'il barra qisu qatt ma ġara xejn. Huwa importanti li l-uffiċjal inkarigat ikollu personalita` qawwija biżżejjed li fejn hemm bżonn iwissi lil dak li jkun dwar il-kontenut li jkun qed jinħalef jew jiġi dikjarat solennement u l-konsegwenzi ta' affidavit li jkun falz. Imbagħad, wara din l-ispejgazzjoni jew twiddiba, min jagħmel l-affidavit jiffirma u jbus is-salib (f'każ ta' ġurament). **Din hija l-vera amministrazzjoni tal-ġurament.**”

10. Fil-kaz in ezami Beatrice Fenech xehdet li ma amministrat l-ebda ġurament u għalhekk l-ewwel Qorti kienet korretta fil-konkluzjoni tagħha. Kwindi l-appell ta' l-Avukat Generali ma jimmeritax akkoljiment.

11. Għal dawn il-motivi tiddeciedi billi tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----